

- I. **Situația implementării obligațiilor de raportare conform Directivei CSRD în România, Bulgaria, Croația, Cehia, Ungaria și Slovacia. Și în Olanda.**
- II. **Amânare. Parlamentul European a decis, oficial, amânarea cu 2 ani a standardelor sectoriale de raportare a durabilității și pentru companii non-europene.**
- III. **EFRAG a pus în consultare publică propunerile de standarde de raportare de sustenabilitate pentru întreprinderile mici.**
- IV. **Parlamentul european a adoptat raportul asupra politicilor de concurență din Uniunea Europeană**
- V. **ESAP – European Single Access Point – Punctul unic de acces european centralizat la informațiile financiare, pentru piețele de capital și pentru durabilitate.**

*
* * *

- I. **Situația implementării obligațiilor de raportare conform Directivei CSRD în România, Bulgaria, Croația, Cehia, Ungaria și Slovacia.**

- **România:** La jumătatea lunii Noiembrie 2023, Ministerul Finanțelor a publicat, în consultare publică, un proiect de Ordin pentru reglementarea aspectelor referitoare la raportarea privind durabilitatea. Proiectul de Ordin [este disponibil AICI](#), iar referatul de aprobare [este disponibil AICI](#).

Ordinul are în vedere transpunerea prevederilor Art.1 din Directiva CSRD, pentru modificarea și suplimentarea prevederilor contabile, prin modificarea legislației curente. Proiectul de ordin stabilește regulile principale de raportare pentru entitățile care fac obiectul Directivei CSRD, indiferent de introducerea obligației graduale de raportare.

Conform analizelor independente, proiectul de ordin nu deviază de la prevederile principale CSRD. Are ca scop reglementarea regulilor de raportare pentru entitățile raportoare, într-o manieră segmentată.

Proiectul de ordin inițiază introducerea unor prevederi pentru chestiuni precum: conținutul raportului de durabilitate și sugestii despre cum trebuie întocmit; excepțiile în ceea ce privește raportările de durabilitate; obligația utilizării formatului unic electronic de raportare **ESAP** (stabilit prin actul delegat al

Comisiei (EU) 2019/915; raportarea de către entități din afara Uniunii Europene; responsabilitatea în ceea ce privește raportările de sustenabilitate.

Deși perioada de consultare publică s-a încheiat, încă nu au fost oferite informații actualizate în ceea ce privește orizontul de timp pentru adoptarea ordinului sau pentru comentarii din partea părților interesate.

Extras din proiect:

10. După alineatul (4) al punctului 563 se adaugă un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Opinia menționată la alin. (4) lit. a¹) poate fi exprimată de un auditor statutar sau o firmă de audit, altul sau alta decât cel sau cea care efectuează **auditul** statutar al situațiilor financiare.”

12

11. - (1) Prevederile prezentului articol se aplică pentru exercițiile financiare care încep la următoarea dată:

a) 1 ianuarie 2024:

- (i) de către entitățile de interes public care depășesc, la data bilanțului, criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), precum și numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;
- (ii) de către entitățile de interes public, care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, care depășesc, la data bilanțului, pe bază consolidată, numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

b) 1 ianuarie 2025:

- (i) de către entitățile care depășesc criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), altele decât entitățile menționate la lit. a) pct. (i);
- (ii) de către entitățile care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, altele decât cele menționate la lit. a) pct. (ii);

c) 1 ianuarie 2028, de către entitățile prevăzute la Secțiunea 7².1.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), entitățile care au ales un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic aplică prevederile prezentului articol de la începutul primului exercițiu financiar ales, care începe ulterior următoarei date:

a) 1 ianuarie 2024:

- (i) de către entitățile de interes public care depășesc, la data bilanțului, criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), precum și numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;
- (ii) de către entitățile de interes public, care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, care depășesc, la data bilanțului, pe bază consolidată, numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

b) 1 ianuarie 2025:

- (i) de către entitățile care depășesc criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), altele decât entitățile menționate la lit. a) pct. (i);
- (ii) de către entitățile care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, altele decât cele menționate la lit. a) pct. (ii);

c) 1 ianuarie 2028, de către entitățile prevăzute la Secțiunea 7².1.

Întreg proiectul, [AICI \(sursa Ministerul Finanțelor\)](#).

- **Slovacia:** Proiectul de lege în ceea ce privește implementarea Directivei CSRD în Slovacia a fost pus în consultare publică în Octombrie 2023. Proiectul propune modificări ale mai multor reglementări, printre care Legea Contabilității, Codul Comercial, Legea Bursei de Valori, Legea înmatriculării companiilor, Legea auditului statutar. Cele mai semnificative modificări se referă la legile contabilității și auditului statutar. Au fost transmise 22 de comentarii, în urma punerii în transparență a modificărilor, iar executivul a început evaluarea acestora în data de 4 Noiembrie 2023, după care proiectul de lege urmează să fie transmis Parlamentului, spre dezbateri;
- **Ungaria:** Un proiect de lege pentru transpunerea în legislația națională a Directivei CSRD a fost transmis Parlamentului în 14 Noiembrie 2023. După 2 săptămâni de dezbateri, proiectul a fost transmis comisiilor de specialitate din Parlament. Au fost depuse mai multe amendamente, care ar putea fi discutate în Ianuarie 2024, având în vedere că Ungaria urmărește ca Directiva să fie transpusă încă de la începutul anului 2024.

Amendamentele propuse vizează companiile mari înregistrate în Ungaria și întreprinderile de interes public (PIE), auditarea rapoartelor ESG, instituția care pregătește consultanții ESG, companiile care produc și distribuie software pentru evaluarea sustenabilității.

Potrivit proiectului de lege, toate companiile vizate vor trebui:

- să stabilească un proces de due-dilligence în scop de evaluare a sustenabilității și o strategie (și un sistem) intern responsabil de sustenabilitate;
- să realizeze în mod regulat analize de risc în ceea ce privește conformarea cu obligațiile de raportare ESG;
- să producă un Raport ESG, cu frecvență anuală;
- să pregătească o strategie de responsabilitate socială și să ia măsuri preventive și corective;
- să aibă o declarație de la furnizori, în ceea ce privește riscurile în ceea ce privește durabilitatea;
- să stabilească un sistem de gestionare a reclamațiilor.

Neconformarea la obligațiile de raportare stabilite atrage o amendă între minimul de 1 Milion de forinți (**2.580 Euro**) și maximul de 10% din cifra de afaceri din anul anterior raportărilor.

Responsabilitatea supravegherii obligațiilor de raportare este împărțită între Ministerul Dezvoltării Economiei din Ungaria și Autoritatea de Supraveghere în ceea ce privește conformitatea (SZTFH).

Regulile detaliate (precum obligațiile de raportare) vor fi incluse în forma promulgată a legii (prin decret guvernamental)

- **Bulgaria:** Formalizarea procesului de transpunere în legislația națională a Directivei CSRD a început în Octombrie 2023 (inițiator, Ministerul Finanțelor), prin formarea unui grup inter-instituțional care să pregătească propunerea legislativă. Forma rezultată urmează să fie pusă în dezbatere la începutul anului 2024.

Ca și în cazul României, este de așteptat ca propunerea de lege să nu devieze de la prevederile Directivei. Modificările vor include schimbări în Legea Contabilității, dar și amendamente în legislația privind ofertele publice inițiale și a Legii Auditului Independent. Printre ale modificări, este de așteptat ca în Legea Contabilității să fie prevăzut, în mod specific, faptul că informațiile non-financiare trebuie prezentate conform Directivei CSRD și folosind standardele de raportare ESRS. De asemenea, aceste informații vor trebui prezentate distinct în Raportul Anual al Companiilor și sunt obiectul verificărilor (asigurărilor de sustenabilitate) de către auditori.

- **Croația:** Până la acest moment nu a fost încă publicată o strategie de implementare a Directivei CSRD. Este însă de așteptat modificarea Legii Contabilității, în ceea ce privește obligativitatea raportării anumitor informații legate de durabilitate. Ceea ce implică modificări ale Legii Societăților Comerciale, a Codului de Guvernanță Corporatistă și a legislației privind Bursa de Valori din Zagreb. Foarte probabil Croația va adopta legislația în a 2-a jumătate a anului 2024, însă nu au fost oferite încă indicii dacă implementarea se va face într-un singur pas, sau gradual. Informațiile publice sugerează că amendamentele naționale posibile urmează să fie făcute publice în Februarie 2024.
- **Cehia:** Cehia va introduce gradual Directiva, în 2 faze. Prima etapă este deja în derulare, printr-un proiect de modificare a Legii bugetului general consolidat, acolo unde măsurile necesare transpunerii au fost introduse, dar într-un mod „nesistematic”, potrivit analizelor (amendamente în procesul legislativ care se derulează în prezent la Camera Deputaților). Aceste amendamente vizează Legea Pieței de Capital și Legea Contabilității, prin introducerea unor prevederi privind raportările de sustenabilitate, ceea ce corespunde cu prima etapă a implementării

Directivei. Va fi modificată și Legea Auditului, astfel încât să fie introdus procesul de verificare a rapoartelor de sustenabilitate, de către auditori.

Pachetul de consolidare bugetară a fost aprobat de ambele camere ale Parlamentului, promulgat de Președinte și publicat în Monitorul Oficial din Cehia, și este în vigoare de la 1 ianuarie 2024.

Implementarea graduală:

Prima fază a implementării în Cehia (descrișă mai sus) țintește un nivel minim de transpunere, cu alte cuvinte amendamentele „nu depășesc” ceea ce stabilește Directiva CSRD, ca cerințe minime. Pentru moment afectează doar companiile „din primul val” vizate de Directivă (cele care publicau informații non-financiare conform și vechii Directive NFRD). A doua fază a implementării Directivei CSRD în Cehia va intra în vigoare în 2026 și urmează a fi definită după adoptarea unei noi legi a Contabilității (anticipată pentru a doua parte a anului 2024).

- **Olanda:** intenționează să stabilească **retroactiv**, de la 1 ianuarie 2023, majorarea pragului maxim pentru **întreprinderi mici**, la 7,5 milioane Euro active și 15 milioane de Euro cifră de afaceri, cu consecința diminuării cu circa 900 a numărului de companii ce au obligația auditării.

*

* * *

II. Amânare. Parlamentul European a decis, oficial, amânarea cu 2 ani a standardelor sectoriale de raportare a durabilității și pentru companii non-europene.

Parlamentul European a anunțat în 24 ianuarie 2024 aprobarea în Comisia pentru Afaceri Juridice (vot 21-2) a propunerii de amânare a unor aspecte cheie în ceea ce privește Directiva CSRD, cu 2 ani (până în 2026, față de termenul inițial de Iunie 2024).

Amânarea se aplică inclusiv pentru adoptarea standardelor de raportare de durabilitate, **sectoriale** și pentru rapoartele de sustenabilitate ale companiilor non-EU.

Propunerea de amânare a adoptării standardelor specifice sectoriale a fost făcută de Comisia Europeană în Octombrie 2023, în scopul reducerii poverii sarcinilor de raportare. Directiva CSRD prevede 3 tipuri de standarde de raportare privind sustenabilitatea:

- Standarde transversale (cross-cutting standards);
- Standarde tematice (topical standards), respectiv standarde de mediu, sociale și de guvernanță (ESG);
- **Standarde Sectoriale** (sector specific standards)

Standardele transversale și cele tematice sunt standarde care nu țin seama de sector, ci se aplică tuturor întreprinderilor, indiferent de sectorul sau sectoarele în care își desfășoară activitatea.

Primul set de standarde ESRS a fost adoptat de Comisie în 31 iulie 2023 și publicat în Jurnalul oficial al Uniunii Europene în 22 Decembrie 2023 ([disponibil AICI](#)).

După adoptarea și ulterior publicarea primului set de standarde, Comisia Europeană a fost cea care a recomandat amânarea standardelor sectoriale cu 2 ani, astfel încât:

- i) „companiile să aibă timp să se concentreze pe primul set de standarde ESRS”;
- ii) să fie reduse obligațiile de raportare;
- iii) să ofere mai mult timp pentru EFRAG ca să dezvolte noile standarde.

Deși a amânat oficial adoptarea cu 2 ani a standardelor sectoriale, Parlamentul European a solicitat publicarea acestora „de îndată ce sunt finalizate” chiar și înainte de termenul limită și a solicitat Comisiei Europene să consulte cel puțin anual Parlamentul European în ceea ce privește progresul realizat în realizarea standardelor.

*
* * *

III. EFRAG a pus în consultare publică propunerile de standarde de raportare de sustenabilitate pentru întreprinderile mici.

Grupul European de Consultanță pentru Raportări Financiare Europene (EFRAG) a anunțat publicarea unor noi propuneri de standarde de raportare de sustenabilitate, pentru întreprinderile mici și mijlocii (**ESRS LSME ED**) și standardele de raportare **voluntară** propuse pentru IMM-urile nelistate (**VSME ED**).

Propunerile [sunt disponibile AICI](#).

Perioade de consultare publică este până la 21 Mai 2024.

Setul **ESRS LSME ED** (pentru IMM-uri cu obligații de raportare conform Directivei CSRD) va lua forma unui **act delegat** al Comisiei Europene și va deveni obligatoriu (ca folosire pentru raportare) din 1 Ianuarie 2026, IMM-urile listate având posibilitatea să amâne cu 2 ani această obligație (2028).

Raportarea potrivit acestor standarde, conform EFRAG, ar putea să atragă ca beneficii pentru companii: i) accesul mai bun și mai ieftin la finanțare; ii) evitarea discriminării la care ar putea fi supuse aceste companii din partea companiilor din piață (față de poziția în care se află cele care realizează sau vor realiza raportări); iii) reprezintă concretizarea punerii la dispoziție a informațiilor de durabilitate într-un format **standardizat**.

Standardul ESRS LSME ED este unul singur, dar are la rândul lui 3 secțiuni generale (nota de fundamentare este [disponibilă AICI](#)):

1. Cerințe generale;
2. Prezentare informații generale;
3. Politici, acțiuni și ținte.

Și conține și 3 secțiuni dedicate:

4. Mediu
5. Social
6. Conduită de afaceri.

Setul **VSME ED**, pentru IMM-urile nelistate, care pot raporta voluntar informații de durabilitate își propune (conform notei de fundamentare [disponibilă AICI](#)) să realizeze un instrument simplu de sprijin al microîntreprinderilor și IMM-urilor nelistate, pentru a răspunde solicitărilor de informații ESG (chiar dacă nu au obligații de raportare, conform Directivei CSRD) din partea partenerilor/furnizorilor/clienților/părților interesate/băncile cu care lucrează/investitori/companii mari cu obligații de raportare.

Dacă aceste raportări (și standarde) voluntare vor fi acceptate de piață, noile standarde ar putea face exact **standardizarea solicitărilor de informații** cu consecința reducerii poverii pentru companiile nelistate (care nu își pregătesc rapoarte de durabilitate), prin reducerea numărului de solicitări necoordonate.

*

* * *

IV. Parlamentul european a adoptat raportul asupra politicilor de concurență din Uniunea Europeană

Parlamentul European a adoptat, în 16 ianuarie 2024, din proprie inițiativă „Raportul” (care nu are valoare legislativă) în ceea ce privește politicile de concurență din Uniunea Europeană. Raportul a fost votat cu majoritatea voturilor parlamentarilor prezenți (481 pentru, 42 împotriva, 92 de abțineri) și este disponibil integral [AICI](#).

Printre mai multe recomandări (fără putere legislativă) raportul susține, spre exemplu: „combinația de audit și servicii de consultanță (n.r. în cadrul aceleiași companii) poate conduce la conflicte de interese și poate conduce la poziții dominante în piață din partea marilor firme de audit. Raportul face astfel un apel către Comisia Europeană „să investigheze combinația dintre audit și consultanță în cadrul aceleiași companii, pentru a preveni conflictul de interese”. În acest sens, raportul citează că „regretă” decizia unei firme mari de audit „de a înceta procesul de separare a activităților de audit și de consultanță”.

*
* * *

V. ESAP – European Single Access Point – Punctul unic de acces european centralizat al informațiilor financiare, pentru piețele de capital și pentru durabilitate.

În 20 Decembrie 2023 a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene regulamentul (UE) 2023/2859 privind înființarea unui punct unic de acces centralizat la informațiile puse la dispoziția publicului, relevante pentru serviciile financiare, pentru piețele de capital și pentru durabilitate. Regulamentul este disponibil, [în limba română, AICI](#):

Acțiunea de înființare a ESAP este prima din planul de acțiune al Uniunii Piețelor de Capital Europene. ESAP **nu introduce** obligații noi de raportare (le include pe cele din alte acte normative). Spre exemplu, prin ESAP vor fi accesibile și următoarele tipuri de informații:

- Situațiile financiare anuale ale companiilor și rapoartele de audit (conform Directivei Europene privind Contabilitatea);
- Declarațiile de durabilitate și Rapoartele de asigurare asupra raportării pe sustenabilitate (CSRD);
- Registrul public al auditorilor și al companiilor de audit (Directiva privind auditul legal);
- Sancțiunile administrative și măsurile puse în sarcina auditorilor (Directiva privind auditul legal);
- Rapoartele de transparență ale firmelor de audit.